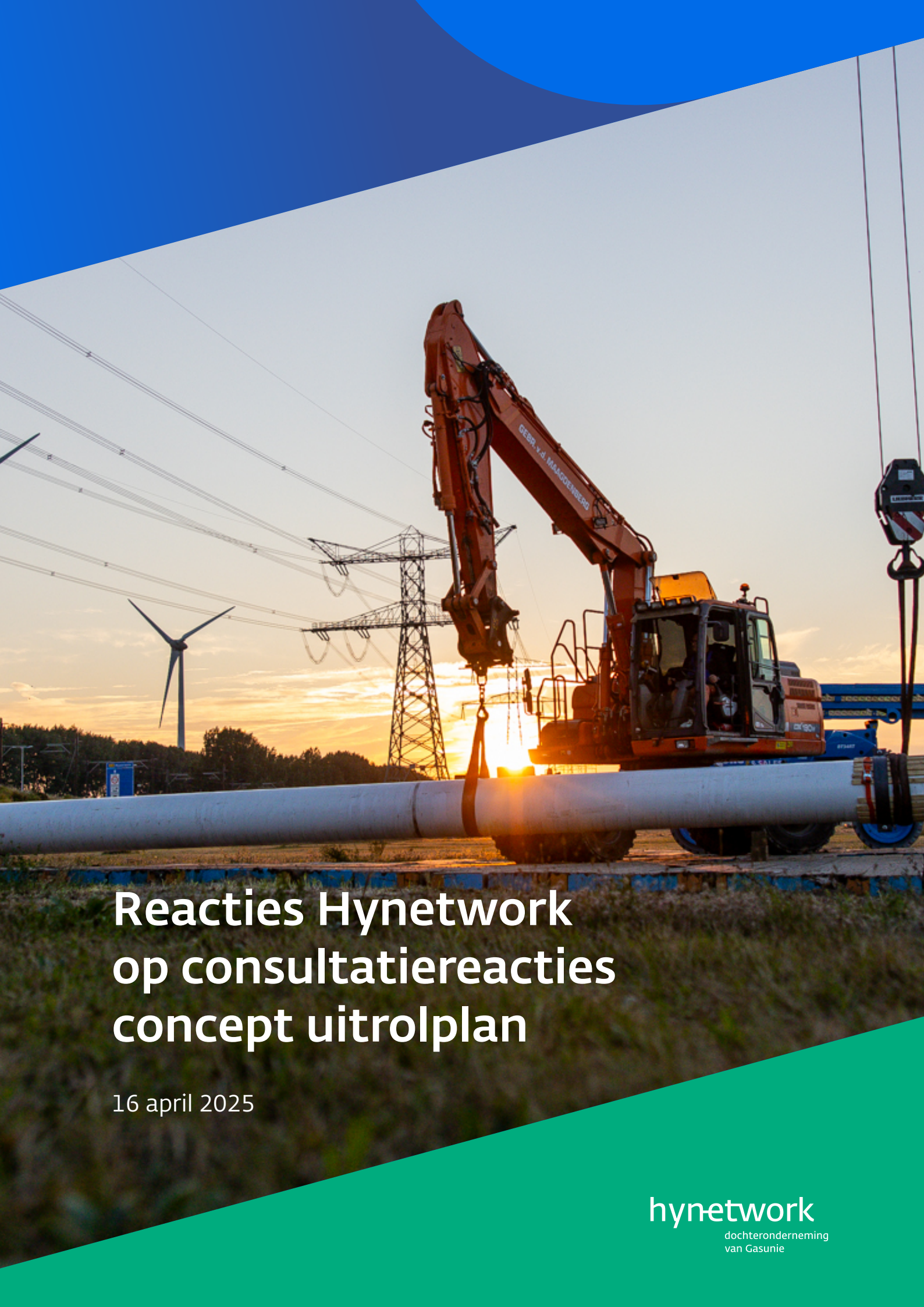

Reacties Hynetwork op consultatiereacties concept uitrolplan

16 april 2025

hynetwork
dochteronderneming
van Gasunie

Reactie Hynetwork op consultatiereacties concept uitrolplan

In de zomer van 2022 publiceerde de toenmalige minister voor Klimaat en Energie in een Kamerbrief het uitrolplan voor het waterstoftransportnet. Hierin werd duidelijk dat Hynetwork de opdracht kreeg het Nederlandse Waterstofnetwerk te ontwikkelen en beheren. De realisatie van dit landelijke waterstoftransportnet is een meerjarig strategisch project met een grote mate van complexiteit en bijbehorende risico's.

Na de besluitvorming over de scope van de Delta Rhine Corridor (DRC) hebben we in december 2024 een nieuw voorstel tot aanpassing van het uitrolplan aan de markt voorgelegd.¹ Deze consultatie liep van 10 december 2024 tot en met 31 januari 2025. Circa zestig partijen hebben een consultatiereactie ingestuurd. Het gaat om een breed spectrum van partijen: producenten, afnemers, brancheverenigingen, overheden, buitenlandse bedrijven en netwerkkoperators, vertegenwoordigers van industriële clusters en havenbedrijven. Graag spreken we onze waardering uit voor alle partijen die hun reactie hebben gegeven in de consultatie. Uit de reacties blijkt dat het belang van waterstof in de energietransitie onverminderd groot is en weerklinkt grote betrokkenheid bij de realisatie van het landelijke waterstoftransportnet. Ook wordt door alle partijen het belang gezien van samenwerking en afstemming – dit belang onderschrijven we van harte.

We zien dat de betrokkenheid van partijen zich, begrijpelijkerwijs, ook uit in vragen en zorgen. Duidelijkheid en zekerheid over de planning en beschikbaarheid van het waterstofnetwerk zijn cruciaal voor de industrie om hun strategische rol in de waterstofketen te kunnen verwezenlijken. Daarom hebben we ervoor gekozen om onze uitrolstrategie te baseren op planningen waarin we zo veel mogelijk rekening houden met risico's en vertragingen.

We hebben met alle partijen die hebben gereageerd op de consultatie een terugkoppelgesprek gevoerd. Bovendien hebben we informatiesessies georganiseerd waarin we onder andere de planningen en risico's hebben gedeeld. We legden uit dat een verdere versnelling van het uitrolplan vanwege de complexiteit en diverse andere factoren (waaronder vergunningen) niet mogelijk is gebleken. Door middel van onderlinge afstemming en nadere samenwerking met marktpartijen en omgeving willen we echter wel zoveel mogelijk samen de risico's mitigeren, zodat we gezamenlijk maximale snelheid kunnen maken in de realisatie van het waterstofnetwerk. Dit is zowel door onszelf als door de markt als zeer positief ervaren en de afspraak is gemaakt om continu in dialoog te blijven.

Algemene reacties vanuit de markt

Vanuit de gehele waterstofketen is gereageerd op ons voorstel tot aanpassing van het uitrolplan. Deze betrokkenheid geeft het belang weer dat de waterstofinfrastructuur heeft voor de gehele keten. Het uitrolplan heeft echter alleen betrekking op de aanleg van het nationale waterstoftransportnetwerk. Sommige punten in de consultatiereacties liggen buiten de reikwijdte van het uitrolplan. Zo zien we dat marktpartijen veel vragen hebben over de tarieven voor waterstoftransport en de (mogelijk) toekomstige ontwikkeling van deze tarieven. Dit kwam ook uit de eerdergenoemde informatiesessies naar voren.

¹ <https://www.hynetwork.nl/kennisbank/artikel/consultatie-voorstel-aanpassing-uitrolplan>

Hynetwork herkent de zorgen rondom de onduidelijkheid van het (toekomstige) tarief. Wij zien ook een risico op een tariefsprong bij het ingaan van de gereguleerde periode. Zonder oplossingen kunnen de huidige marktontwikkeling en de toename van de kosten zorgen voor een significante stijging van het transporttarief bij de start van de regulering. Hynetwork heeft haar eigen zorgen erover ook kenbaar gemaakt aan de minister van KGG en een aantal oplossingsrichtingen voorgesteld. We zijn al in gesprek met de ACM over mogelijke regulatoire oplossingen. Daarnaast spreken we met de ministeries van KGG en Financiën over de oplossingsrichtingen om het tarief stabiel en voorspelbaar te houden voor marktpartijen. We zetten deze gesprekken met het ministerie van KGG, het ministerie van Financiën en ACM over marktontwikkeling, aanvullende financiële ondersteuning vanuit het Rijk, de inrichting van de toekomstige tariefregulering door ACM en het onderzoeken van andere financieringsmodellen graag voort om te komen tot een definitieve oplossing (bijvoorbeeld zoals het model dat toegepast wordt bij het Duitse waterstofnetwerk).

Inhoud consultatiereacties

De bijna zestig consultatiereacties gegeven gaan veelal over gelijksoortige onderwerpen. Hynetwork onderscheidt er vier: tijdigheid, uitbreiding, concretisering en grenspunten. Hieronder gaan we uitgebreid in op deze vier punten.

1. Tijdigheid realisatie

Om de ontwikkeling van het netwerk in de pas te laten lopen met de ontwikkeling van de waterstofmarkt zal het waterstofnetwerk in Nederland in vier fasen worden gerealiseerd. De uitrolstrategie is erop gericht om vraag en aanbod van waterstof lokaal zo snel mogelijk met elkaar te verbinden en vervolgens een landelijk netwerk te realiseren met connecties met het buitenland en de waterstofopslag.

Het eerste tracé dat gereed zal zijn is in Rotterdam, gevolgd door tracés in de andere kustclusters. Vervolgens realiseren we de tussenliggende verbindingen tussen de clusters, met Limburg en met grenspunten en uiteindelijk versterken we het totale waterstofnetwerk. Daarnaast kijken we hoe we de verbinding met het beoogde waterstofnetwerk offshore kunnen realiseren.

Partijen wijzen erop dat omvangrijke projecten in de waterstofketen afhankelijk zijn van de tijdige beschikbaarheid van het netwerk. Het belang van tijdige verbindingen met opslagfaciliteiten en waterstofnetten in Duitsland en België klinkt ook door in meerdere reacties. Voor Hynetwork zijn de verzoeken tot versnelling stuk voor stuk begrijpelijk. We zijn doordrongen van het belang van tijdige realisatie van het uitrolplan voor de ontwikkeling van projecten in de waterstofketen en voor de verduurzaming van het Nederlandse energie- en grondstoffengebruik. Een tijdige verbinding voor waterstoftransport van oost naar west via de DRC vormt hierbij een essentiële schakel. We zetten ons volledig in om de planning te halen, in samenwerking en afstemming met de verschillende stakeholders in de regio's. Tegelijkertijd willen we helder zijn over wat haalbaar is en geen toezeggingen doen die we niet kunnen waarmaken. We kunnen niet alle tracés op hetzelfde moment aanleggen gezien beperkingen in capaciteit voor o.a. engineering, constructie en rond Projectprocedures. Daarnaast is het onze ambitie om het bestaande aardgastransportnetwerk zoveel mogelijk in te zetten voor het waterstoftransportnetwerk. De mate waarin de leidingen vrijgespeeld kunnen worden is mede afhankelijk van technische eisen en de afbouw van de vraag naar aardgas. De volgorde van de fases zoals beschreven in het uitrolplan is momenteel de snelste manier om het netwerk te realiseren

rekening houdende met de ontwikkeling van de waterstofketen als geheel.

Projectprocedures gestart

Voor grote delen van het netwerk werken we binnen de Projectprocedure al aan het Projectbesluit dat de ruimtelijke inpassing regelt en aan de vergunningstrajecten. Het gaat om het Projectbesluit en de vergunningstrajecten voor de industrieclusters Noord-Nederland, Noordzeekanaalgebied en Zuidwest-Nederland en om verbindende delen van het netwerk in Drenthe/Overijssel, Oost-Nederland, West-Nederland en de Delta Rhine Corridor (DRC). Mede door de ervaringen in deze trajecten hebben we nu een scherper beeld van welke timing haalbaar is in de verschillende fasen van het uitrolplan. Hierbij houden we rekening met de zorgvuldige belangenafweging en ruimtelijke inpassing in die trajecten. De planning die hoort bij het uitrolplan is haalbaar, maar zeer ambitieus en laat geen ruimte voor het verschuiven van leidingtracés tussen de vier fasen, toezeggingen over versnellingen kunnen dan ook niet door Hynetwork worden gedaan.

West-Oost verbinding

Veel reacties benadrukken het belang van een tijdige realisatie van een verbinding tussen de clusters aan de kust en de andere delen van Nederland, met daarbij ook de verbinding met opslag en de buurlanden. We zijn momenteel druk bezig met het uitvoeren van een alternatievenafweging voor de verbinding tussen Noord en West Nederland, Rotterdam en de DRC. Wij verwachten hier in Q1-2026 meer duidelijkheid over te kunnen geven. Eveneens begrijpen we dat het ontbreken van een specifieke opleveringsdatum voor de IJsselmeerroute onbevredigend is. Met het besluit om de DRC route te ontwikkelen als eerste West-Oost verbinding is er, gelet op de huidige marktverwachting, geen reden om de IJsselmeerroute voor 2033 te ontwikkelen. Mede door het realiseren van de DRC wordt voldaan aan de doelstelling om de 5 grote industrieclusters, export en opslag onderling te verbinden. Gezien het feit dat tracé 12 voor wat betreft het traject tussen Wieringermeer en Beverwijk reeds deel uitmaakt van de IJsselmeerroute zal zodra een besluit is genomen m.b.t. tracé 12 een studie starten naar de verschillende scenario's die meer duidelijkheid moeten gaan geven over welke overige specifieke leidingen op de IJsselmeerroute (tracé 13) ingezet kunnen worden voor waterstoftransport. Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met de stijgende vraag naar aardgastransport over deze tracés. Een onderdeel van de studie is het uitwerken van scenario's om te kijken wanneer deze aardgasleidingen vrijgespeeld kunnen worden voor transport voor waterstof. Deze studie is afgerond in Q3 2025. Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek wordt de projectprocedure zo snel mogelijk opgestart.

Factoren van invloed op de planning

De volgende factoren hebben blijvend invloed op het planningsproces: ten eerste zien we langere doorlooptijden voor projectprocedures (voor het verlenen van vergunningen) dan ingeschat in het oorspronkelijke uitrolplan. Een reden voor deze doorlooptijden is de zeer nauwe samenhang tussen de stappen in netwerkontwerp en vergunningsaanvraag. Vaak kunnen stappen pas na elkaar worden gezet en niet, zoals eerder ingeschat, parallel. Ten tweede zien we dat de realisatiecapaciteit (in kwantiteit en kwaliteit) van partijen die cruciaal zijn voor het benodigde onderzoek en voor de uitrol van het netwerk, niet onbeperkt is.

Indien er in de toekomst kansen voor versnelling ontstaan, willen we die zoveel mogelijk benutten. Bijvoorbeeld als er op enig moment extra realisatiecapaciteit beschikbaar komt (bijv. bij aannemers). Om eventuele versnellingskansen zo goed mogelijk te herkennen en te kunnen waarderen, roepen we partijen op hun interesse voor gebruik van het landelijk waterstoftransportnet kenbaar te maken bij Hynetwork.²

2. Uitbreidingen van het uitrolplan

Partijen vragen in hun reactie niet alleen om versnelling, maar pleiten in enkele gevallen voor uitbreiding van het uitrolplan door leidingtracés toe te voegen. Eveneens vragen partijen om een uitbreiding naar en aansluiting van cluster 6 industrieën buiten de vijf clusters.

Cluster 6

Hynetwork is blij met de getoonde interesse, ook van de partijen buiten de industriële clusters. Het toont de brede belangstelling vanuit de markt en maakt duidelijk dat het wenselijk is zo spoedig mogelijk duidelijkheid te krijgen omtrent deze onderwerpen. Hynetwork herkent dit beeld uit de gesprekken die we voeren met geïnteresseerde partijen en het frequente contact dat we hebben met bedrijven die gevestigd zijn in cluster 6. Vanuit onze uitrolstrategie en de huidige planning, blijven we de mogelijkheden bekijken om bedrijven vanuit cluster 6 aan te sluiten. Hynetwork is dan ook continu in gesprek met alle partijen om de waterstofmarkt te ontwikkelen, waarbij we door middel van een Connection Study Agreement (CSA) afspraken maken om samen toe te werken naar een bindende aansluitovereenkomst en de realisatie van een aansluiting.

Regionale marktordening

Hynetwork hoopt eveneens dat er zo spoedig mogelijk duidelijkheid zal ontstaan over het regionale marktordeningsvraagstuk. Hynetwork is hierover met het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) in gesprek om te kijken hoe we dit zo efficiënt mogelijk kunnen doen en werkt daarbij nauw samen met regionale netbeheerders in Netbeheer Nederland-verband, bijvoorbeeld in het project Hyregions.

Offshore

Hynetwork verwacht dat er een verbinding met de toekomstige offshore waterstofinfrastructuur gemaakt moet worden. Als begin van dit offshore netwerk worden door KGG twee demonstratieprojecten voorzien: Demo 1 en Demo 2. Hoewel het verbinden van een offshore netwerk nu nog niet expliciet opgenomen is in de opdracht, sluit het aan bij onze uitrolstrategie. Wij zouden deze verbinding dan ook graag realiseren conform de door KGG voorziene tijdlijnen en vragen om dit toe te voegen aan onze opdracht.

2 <https://www.hynetwork.nl/kennisbank/artikel/consultatie-voorstel-aanpassing-uitrolplan>

3. Verdere concretisering, nadere detaillering

Het uitrolplan is een schematische weergave van de gefaseerde ontwikkeling van het waterstofnetwerk; geen exacte kaart van de uiteindelijke infrastructuur. Uit de consultatiereacties blijkt echter dat partijen behoefte hebben aan verdere concretisering van de planning van het uitrolplan en aan nadere detaillering van de leidingtracés.

We wijzen graag op publiek beschikbare documentatie in de vergunningstrajecten, die zijn gestart voor grote delen van het waterstofnetwerk.³ In deze documentatie, waaronder de kennisgeving van Voornemen en voorstel voor Participatie, is meer gedetailleerde informatie over die delen van het netwerk te vinden. Daarnaast gaan we graag in gesprek met toekomstige netgebruikers en andere stakeholders over wat het uitrolplan voor hen betekent en welke informatie ze nog missen - vele gesprekken lopen al. Verder werken we aan het uitbouwen van de actuele informatievoorziening via onze website over de (voorkeurs)ligging van leidingtracés.⁴

Hynetwork heeft veel begrip voor de behoefte naar meer gedetailleerde informatie en wil daar ook in voorzien waar en wanneer dat kan. Het uitrolplan is daarom gebaseerd op planningen waarin we zo veel mogelijk rekening houden met risico's en vertragingen per tracé van het waterstofnetwerk. Er is een deterministische planning (p0) opgesteld. Omvangrijke langjarige projecten, zoals de ontwikkeling van het waterstofnetwerk kennen een grote mate van onzekerheid met bijbehorende risico's. Daarom zijn er uitgebreide risicoanalyses gemaakt. De effecten van de risico's zijn vertaald in een p50 en een p90 planning waarbij de kans op realisatie van de planning respectievelijk 50% dan wel 90% is. Hiermee willen we zo veel mogelijk inzicht geven aan de markt over de planning en eventuele onzekerheden. De planning wordt steeds gedetailleerder en robuuster naarmate we verder zijn in de Projectprocedure.

4. Grenspunten

Partijen onderstrepen in hun consultatiereacties het belang van tijdige en gecoördineerde realisatie van voldoende transportcapaciteit op de juiste grenspunten. Ook wordt gevraagd om grenspunten die meteen in staat zijn tot zowel import als export van waterstof (bi-directioneel).

Nederland heeft de ambitie om een belangrijke speler te zijn op de internationale waterstofmarkt, waarbij Nederland een cruciale hubfunctie vervult. Naast verduurzaming van de eigen industrie is dit ook van belang voor de werkgelegenheid en economische groei van Nederland. Wij zien vanuit dit perspectief nadrukkelijk het grote belang van de grenspunten tussen het Nederlandse waterstoftransportnet en de aangrenzende waterstoftransportnetten in buurlanden. Het realiseren van deze verbindingen is ook expliciet onderdeel van de opdracht van de minister aan Hynetwork. Er vindt veelvuldig en continu afstemming plaats tussen Hynetwork en de toekomstige, aangrenzende netbeheerders zodat de verwachte waterstofstromen zo optimaal mogelijk kunnen worden gefaciliteerd. Onderlinge planningen worden tussen Hynetwork en de TSO's uit de buurlanden zo goed mogelijk afgestemd. De uiteindelijke ontwikkeling van de grenspunten zal een optimale grenscapaciteit faciliteren met inachtneming van de marktontwikkelingen. Specifiek voor Duitsland zien we dat de grenspunten in ons voorstel voor het uitrolplan, zowel qua planning als capaciteit, passen bij de grenspunten die in de herfst van 2024 in het 'Kernnetz' zijn voorgesteld (het voorstel van

³ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten#gasinfrastructuur>

⁴ <https://www.hynetwork.nl/>

de gezamenlijk Duitse netbeheerders voor een landelijk waterstoftransportnet).⁵

In de afstemming met de aangrenzende netbeheerders onderzoeken we welke concrete investeringen noodzakelijk zijn voor goede grensoverschrijdende verbindingen. Zo worden er concrete afspraken gemaakt over de beoogde grensstations. Daarnaast heeft het onze aandacht dat operationele aspecten zoals druk, balanceren van het internationale netwerk en waterstofkwaliteit op elkaar worden afgestemd en dat hierover afspraken worden gemaakt. Op voorhand worden geen mogelijkheden uitgesloten, dat geldt ook voor de mogelijkheid om grenspunten meteen bi-directioneel te maken en voor de realisatie van mogelijke andere grenspunten. Hynetwork zet zich met de aangrenzende netbeheerders in voor de harmonisatie van grensoverschrijdend waterstoftransport.

Samenvattend

In deze reactie hebben we een algemeen beeld geschetst van de consultatiereacties op het voorstel tot aanpassing van het uitrolplan. De definitieve versie van het uitrolplan zal door het ministerie van KGG worden vastgesteld. Graag blijven wij in gesprek met de partijen uit de waterstofketen en zetten wij ons in voor de zo spoedig mogelijke realisatie van het waterstofnetwerk.

info@hynetwork.nl
www.hynetwork.nl

hynetwork
dochteronderneming
van Gasunie